

На основу члана 16. и 61. Закона о управи („Службени гласник БиХ“ број: 32/02 и 102/09), а у складу са чланом 14. Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број: 39/2009, генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, доноси

**Правилник
о одређивању заједничке шеме накнада за навигационе услуге ваздушног
саобраћаја
(текст од значаја за ЕЕП)**

**Члан 1.
(Предмет и област примјене)**

(1) Предмет овог Правилника су мјере потребне за израду шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја која је у складу с Eurocontrol-овим системом рутних накнада

**Члан 2.
(Дефиниције)**

(1) За потребе овог Правилника користе се дефиниције садржане у Додатку I овог Правилника којим се одређују потребне мјере за израду шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја која је у складу с Eurocontrol-овим системом рутних накнада.

(2) Изузетно од става (1) овог правилника појмови „Заједница“, „право Заједнице“, „Уговор о оснивању Европске заједнице“ и „Службени лист Европске уније“, „аеродром заједнице“ и држава чланица“ из Додатка I овог Правилника, читају се у складу са тачкама 2. и 3. Додатка II ЕСАА споразума.

(3) У смислу овог Правилника појмови „национална ваздухопловна власт“ („national aviation authority“) и „национална надлежна власт“ („national competent authority“) из Додатка I овог правилника читају се као „Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине“

**Члан 3.
(Додаци)**

(1) Додатак I уз овај Правилник чини његов саставни дио.

(2) Додатак I из става (1) овог члана чини Уредба Европске комисије од 06. децембра 2006. године (ЕЗ) број 1794/2006 о одређивању заједничке шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја (текст од значаја за ЕЕА).

**Члан 4
(Надлежност за провођење)**

За провођење овог Правилника и Додатка I, који чини саставни дио овог Правилника надлежна је Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (БХДЦА). БХДЦА је надлежна за спровођење Правилника на основу Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број 39/09) и одредби овог Правилника.

Члан 5.
(Тумачење нејасноћа)

У случају нејасноћа у тумачењу и недостатака одредби овога Правилника мјеродаван је текст Уредбе Европске комисије (ЕЗ) 1794/2006 на енглеском језику, како је објављен у Службеном гласнику Европске Уније.

Члан .
(Ступање на снагу)

(1) Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине.

Број: 1-3-02-2-1328-1/10
Бања Лука, 01. септембар 2010 године

Генерални директор
Ђорђе Ратковица, с.р.

ДОДАТАК I

Уредба Комисије (ЕЗ) број 1794/2006 од 6. децембра 2006. о одређивању заједничке шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја (текст од значаја за ЕЕП)

КОМИСИЈА ЕВРОПСКИХ ЗАЈЕДНИЦА,
имајући у виду Уговор о оснивању Европске заједнице,
имајући у виду Уредбу (ЕЗ) бр. 550/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. о вршењу навигационих услуга ваздушног саобраћаја на јединственом европском небу (Уредба о пружању услуга)¹, а посебно члан 15(4),
1 Сл. лист бр. L 96, 31.3.2004, стр. 10.
2 Сл. лист бр. L 96, 31.3.2004, стр. 1.
имајући у виду Уредбу (ЕЗ) бр. 549/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. о одређивању оквира за стварање јединственог европског неба (оквирна уредба) 2, а посебно члан 8(2),
с обзиром на то да:

(1) Комисија мора да уведе заједничку шему накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја на читавој територији Заједнице. Уредба која се непосредно примјењује је најприкладнији инструмент за ту сврху, који гарантује једнообразну примјену заједничке шеме накнада на јединственом европском небу.

(2) је Eurocontrol у складу са чланом 8 (1) оквирне уредбе овлашћен да помаже Комисији у развоју заједничке шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја. Ова уредба је заснована на извјештају о овлашћењу од 29. октобра 2004. који је из тога проистекао.

(3) је развој заједничке шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја које се пружају у свим фазама лета од изузетног значаја за стварање јединственог европског неба. Овај систем треба да допринесе постизању веће транспарентности приликом одређивања, зарачунавања и наплате накнада за кориснике ваздушног простора. Систем такође треба да подстиче безбједно, ефикасно и ефективно пружање навигационих услуга корисницима навигационих услуга ваздушног саобраћаја који финансирају систем и подстичу пружање интегрисаних услуга.

(4) у складу са свеукупним циљем повећања исплативости навигационих услуга ваздушног саобраћаја, шема накнада треба да подстиче повећање трошковне и оперативне ефикасности.

(5) би државе-чланице, да би путницима омогућиле приступ мрежи ваздушног саобраћаја, а посебно малим и средњим аеродромима, као и већим аеродромима, по прихватљивим цијенама, морале да уведу исту јединичну цијену за накнаде за услуге на терминалима на свим аеродромима које опслужује исти пружалац услуга ваздушног саобраћаја, односно у више група таквих аеродрома, у циљу покривања цјелокупних трошкова услуга на терминалима.

(6) заједничка шема накнада треба да буде у складу са чланом 15 Чикашке конвенције о међународној цивилној авијацији ICAO из 1944.

(7) би, пошто су већина држава-чланица потписнице Мултилатерланог споразума Eurocontrol-а о рутним накнадама од 12. фебруара 1981, а Комисија је потписала протокол о приступању ревидираној конвенцији Eurocontrol-а, правила развијена у овој уредби морала да буду у складу с Eurocontrol-овим системом рутних накнада.

(8) шема накнада треба да омогући оптимално коришћење ваздушног простора, узимајући у обзир токове ваздушног саобраћаја, посебно унутар функционалних блокова ваздушног простора, у складу са чланом 5 Уредбе (ЕЗ) број 551/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. о организовању и коришћењу ваздушног простора на јединственом европском небу (Уредба о ваздушном простору 3. 3 Сл. лист бр. L 96, 31.3.2004, стр. 20.
4 Сл. лист бр. L 96, 31.3.2004, стр. 25.

(9) у складу с изјавом која је приложена уз Уредбу о ваздушном простору 4, Комисија до 2008. године треба да припреми извјештај о искуству са стварањем функционалних блокова ваздушног простора. Комисија ће тада оцијенити тешкоће које могу да настану због задржавања различитих јединичних цијена унутар истог функционалног блока ваздушног простора.

(10) је потребно одредити захтјеве за потпуне и транспарентне информације о трошковној основи који треба благовремено да буду стављени на располагање представницима корисника ваздушног простора и надлежним органима.

(11) висина накнада које се наплаћују прије свега за лаке летјелице не би смјела да одвраћа од коришћења објеката и услуга које су потребне за безбједност или од увођења нових техника и процедура.

(12) формула за израчунавање накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја на терминалима треба да одражава другачију природу тих услуга у поређењу са рутним навигационим услугама ваздушног саобраћаја.

(13) државе-чланице морају да имају могућност заједничког утврђивања јединичних цијена, посебно када зоне обрачунавања накнада обухватају ваздушни простор више од једне државе-чланице или када државе-чланице учествују у систему заједничких рутних накнада.

(14) би, ради повећања ефикасности шема накнада и смањења административног и рачуноводственог оптерећења, државе-чланице морале да имају могућност заједничке наплате рутних накнада у оквиру заједничког система рутних накнада, наплаћивањем јединствене накнаде по лету.

(15) је важно ојачати правна средства потребна за обезбјеђивање брзог плаћања пуног износа накнада за ваздухопловну навигацију од стране корисника навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

(16) накнаде које морају да плаћају корисници ваздушног простора треба да буду одређене и да се примјењују на правичан и транспарентан начин, након консултација са корисницима. Такве накнаде треба редовно преиспитивати.

(17) су мјере предвиђене овом уредбом у складу с мишљењем Комитета за јединствено европско небо,

УСВОЈИЛА ЈЕ ОВУ УРЕДБУ:

ПОГЛАВЉЕ I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет и област примјене)

(1) Ова уредба прописује потребне мјере за израду шеме накнада за навигационе услуге ваздушног саобраћаја која је у складу с Eurocontrol-овим системом рутних накнада.

(2) Ова уредба се примјењује на навигационе услуге ваздушног саобраћаја које врше пружаоци услуга ваздушног саобраћаја именовани у складу са чланом 8 Уредбе (ЕЗ) бр. 550/2004 и пружаоци метеоролошких услуга, ако су именовани у складу са чланом 9(1) те уредбе, за општи ваздушни саобраћај унутар ICAO региона EUR и AFI у којима су државе-чланице одговорне за пружање навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

(3) Државе-чланице могу да примјењују ову уредбу на навигационе услуге ваздушног саобраћаја које се врше под њиховом одговорношћу у другим ICAO регионима, под условом да о томе обавијесте Комисију и друге државе-чланице. 4

(4) Државе-чланице могу да примјењују ову уредбу на пружаоце навигационих услуга ваздушног саобраћаја којима је дозвољено да врше навигационе услуге ваздушног саобраћаја без сертификације, у складу са чланом 7(5) Уредбе о пружању услуга.

(5) Државе-чланице могу да одлуче да ову уредбу не примјењују на навигационе услуге ваздушног саобраћаја на аеродромима са мање од 50.000 кретања у комерцијалном ваздушном транспорту годишње, независно од максималне узлетне масе и броја путничких сједишта, при чему се за број кретања узима збир полијетања и слијетања, израчунат као просјек за претходне три године.

Државе-чланице о томе обавјештавају Комисију. Комисија периодично објављује ажурирани списак изузетих аеродрома.

(6) Не доводећи у питање примјену принципа из чланова 14 и 15 Уредбе о пружању услуга, државе-чланице могу да одлуче да не зарачунавају накнаде на терминалима предвиђене у члану 11 ове уредбе и да не утврђују јединичне цијене на терминалима из члана 13 ове уредбе за навигационе услуге ваздушног саобраћаја које се врше на аеродромима са мање од 150.000 кретања у комерцијалном ваздушном транспорту годишње, независно од максималне узлетне масе и броја путничких сједишта, при чему се за број кретања узима збир полијетања и слијетања, израчунат као просјек за претходне три године.

Прије доношења те одлуке, државе-чланице оцјењују испуњеност услова из Прилога I, укључујући и консултације са представницима корисника ваздушног простора.

Конечна оцијена о испуњености услова и одлука државе-чланице објављују се и достављају Комисији, са потпуним образложењем закључака државе-чланице, укључујући и исход консултација с корисницима.

Члан 2. (Дефиниције)

У овој уредби примјењују се дефиниције из члана 2 оквирне уредбе.

Поред тога, примјењују се сљедеће дефиниције:

а) **„корисник навигационих услуга ваздушног саобраћаја”** је лице које управља летјелицом у вријеме извођења лета, односно, уколико идентитет лица које управља није познат, власник летјелице, сем у случају да власник докаже да је у то вријеме летјелицом управљало друго лице;

б) **„представник корисника ваздушног простора”** је свако правно лице или субјекат који заступа интересе једне или више категорија корисника навигационих услуга ваздушног саобраћаја;

ц) **„IFR”** су правила инструменталног летења, према дефиницији из Прилога 2 Чикашке конвенције о међународној цивилној авијацији из 1944. године (десето издање — јул 2005);

д) **„VFR”** су правила визуелног летења, према дефиницији из Прилога 2 Чикашке конвенције о међународној цивилној авијацији из 1944. године (десето издање — јул 2005);

е) **„зона наплате рутног прелета”** је обим ваздушног простора за који се утврђује јединствена трошковна основа и јединствена јединична цијена;

ф) **„зона наплате на терминалу”** је аеродром или група аеродрома за које се утврђује јединствена трошковна основа и јединствена јединична цијена;

г) **„комерцијални ваздушни транспорт”** је свако коришћење летјелице за превоз путника, терета или поште уз накнаду или под закупом.

Члан 3. (Принципи шеме накнада)

(1) Шема накнада одражава трошкове настале непосредно или посредно приликом вршења навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

(2) Трошкови услуга рутног прелета финансирају се из рутне накнаде која се наплаћује корисницима навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

(3) Трошкови услуга на терминалима финансирају се из накнада на терминалима које се наплаћују корисницима навигационих услуга ваздушног саобраћаја и/или из других прихода, укључујући и унутрашње субвенције у складу с правом Заједнице.

(4) Ставови (2) и (3) не доводе у питање финансирање изузећа одређених корисника навигационих услуга ваздушног саобраћаја из других извора средстава у складу са чланом 9.

(5) Шема накнада обезбјеђује транспарентност и консултовање о трошковној основи и подјели трошкова међу различитим службама.

Члан 4. (Увођење зона наплате)

(1) Државе-чланице уводе зоне наплате у ваздушном простору за који су надлежне у којем се навигационе услуге ваздушног саобраћаја пружају корисницима ваздушног простора.

(2) Зоне наплате дефинишу се на начин који је у сагласности са пословима и услугама контроле ваздушног саобраћаја, након консултација са представницима корисника ваздушног простора.

(3) Зона наплате рутног прелета простиру се од тла до горњег ваздушног простора, укључујући и тај простор, не доводећи у питање могућност да држава-чланица уведе посебну зону за комплексно подручје терминала, након консултација са представницима корисника ваздушног простора.

(4) Ако зоне наплате обухватају ваздушни простор више од једне државе-чланице, те државе-чланице уводе одговарајуће аранжмане како би обезбједиле досљедност и једнообразност у примјени ове директиве у том ваздушном простору. Оне о томе обавјештавају Комисију и Eurocontrol.

ПОГЛАВЉЕ II

ТРОШКОВИ ПРУЖАЊА НАВИГАЦИОНИХ УСЛУГА ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

Члан 5.

(Прихватљиве услуге, објекти и активности)

(1) Пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја из члана 1 (2) и (4) утврђују трошкове настале приликом пружања навигационих услуга ваздушног саобраћаја за објекте и услуге предвиђене и реализоване на основу регионалног плана ваздухопловне навигације ICAO, за европски регион, у зонама наплате у њиховој надлежности.

Ти трошкови обухватају управне режијске трошкове, трошкове обуке, студија, тестова и проба, као и трошкове истраживања и развоја који су распоређени у те услуге.

(2) Државе-чланице могу да уведу сљедеће трошкове, ако су настали у вези с пружањем навигационих услуга ваздушног саобраћаја:

- а) трошкове који настану за одговарајуће националне органе;
- б) трошкове који настану за признате организације из члана 3 Уредбе о пружању услуга;
- ц) трошкове засноване на међународним споразумима.

(3) Не доводећи у питање друге изворе финансирања, а ради постизања високог нивоа безбједности, исплативости и пружања услуга, накнаде могу да се користе као извор финансирања за пројекте који треба да помогну посебним категоријама корисника ваздушног простора и/или пружаоца навигационих услуга у циљу унапређења заједничке навигационе инфраструктуре, пружања навигационих услуга ваздушног саобраћаја и коришћења ваздушног простора у складу с правом Заједнице.

Члан 6.

(Обрачун трошкова)

(1) Трошкови прихватљивих услуга, објеката и активности у смислу члана 5 одређују се на начин који је у складу са рачуноводственим исказима из члана 12 Уредбе о пружању услуга за период од 1. јануара до 31. децембра. Међутим, једнократни ефекти који настану услед увођења Међународних рачуноводствених стандарда могу да буду расподијељени на период од највише 15 година.

(2) Трошкови из става (1) се рашчлањују на трошкове запослених, друге трошкове пословања, трошкове амортизације, трошкове капитала и ванредне ставке, укључујући плаћене неповратне порезе и царинске дажбине, и све друге с њима повезане трошкове.

Трошкови запослених обухватају бруто накнаду за рад, плаћање за прековремени рад, доприносе за социјално осигурање на терет послодавца, као и доприносе за пензије и друга примања.

Остали трошкови пословања обухватају трошкове настале куповином производа и услуга који се користе у пружању навигационих услуга ваздушног саобраћаја, посебно услуге које обављају спољни извођачи, као што је комуникација, спољно особље као што су консултанти, материјал, енергију, комуналије, закуп грађевинских објеката, опреме и уређаја, одржавање, трошкове осигурања и путне трошкове. Ако пружалац услуга ваздушног саобраћаја купи друге навигационе услуге ваздушног саобраћаја, он у својим осталим трошковима пословања приказује стварне расходе за те услуге.

Трошкови амортизације се односе на укупна основна средства која се користе у пословању за потребе навигационих услуга ваздушног саобраћаја. Основна средства се амортизују у складу са очекиваним радним вијеком, помоћу метода праволинијске амортизације који се примјењује на набавну цијену средстава. Ако средства припадају пружаоцу навигационих услуга ваздушног саобраћаја на којег се примјењују шеме подстицаја из члана 12(2), за израчунавање амортизације може да се користи садашња цијена умјесто набавне цијене. Исти метод мора да се користи за сво вријеме трајања амортизације.

Трошкови амортизације су једнаки производу:

- а) збира просјечне нето књиговодствене вриједности основних средстава која користи пружалац навигационих услуга ваздушног саобраћаја, која се користе у пословању или су у припреми, и просјечне вриједности нето обртних средстава која су потребна за пружање навигационих услуга ваздушног саобраћаја;
- б) пондерисаног просјека каматне стопе на обавезе и приход од капитала.

Ванредне ставке су једнократни трошкови у вези са пружањем навигационих услуга ваздушног саобраћаја који су настали у току године.

(3) За потребе петог подстава става 2, пондерски фактори се заснивају на учешћу финансирања преко обавеза или капитала. Каматна стопа на обавезе је једнака просјечној каматној стопи на обавезе пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја. Приход од капитала укључује финансијски ризик пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја, при чему се као оријентација узима цијена државних обвезница. Ако се на пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја примјењује шема подстицаја из члана 12(2), може да се дода додатна премија како би се обезбједило да специфичан финансијски ризик који тај пружалац услуга преузима буде узет у обзир.

Ако средства нису у власништву пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја, али су укључена у обрачун трошкова капитала, државе-чланице обезбјеђују да трошкови тих средстава не буду евидентирани два пута.

Члан 7.

(Расподјела трошкова)

(1) Трошкови прихватљивих услуга, објеката и активности у смислу члана 5 се расподјељују на транспарентан начин на зоне наплате за које су стварно настали. Ако су трошкови настали у различитим зонама наплате, они се расподјељују пропорционално, на основу транспарентне методологије у складу са чланом 8.

(2) Трошкови услуга на терминалима односе се на сљедеће услуге:

- а) услуге аеродромске контроле, аеродромске информационе услуге, укључујући и аеродромске савјетодавне услуге, као и услуге упозоравања;
- б) услуге ваздушног саобраћаја у вези са прилазом и одласком летјелица унутар одређене удаљености од аеродрома, на основу оперативних захтјева;
- в) одговарајућу расподјелу свих осталих компонената навигационих услуга ваздушног саобраћаја, која одражава сразмјерну подјелу између услуга рутног прелета и услуга на терминалима.
- (3) Трошкови услуга рутног прелета односе се на трошкове из става 1, по искључењу трошкова из става 2.

(4) Ако су одобрена изузећа за VFR летове у складу са чланом 9, пружалац навигационих услуга ваздушног саобраћаја приказује трошкове навигационих услуга ваздушног саобраћаја које се пружају за VFR летове одвојено од трошкове услуга које се пружају за IFR летове. Ти трошкови могу да се одреде помоћу методологије маргиналних трошкова, узимајући у обзир погодности за IFR летове које проистичу из услуга које се пружају за VFR летове.

Члан 8.

(Транспарентност трошковне базе)

(1) Не доводећи у питање члан 18 Уредбе о пружању услуга, државе-чланице и/или пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја организују размјену информација о трошковним базама, планираним инвестицијама и очекиваном саобраћају са представницима корисника ваздушног простора, уколико потоњи то захтјевају. Након тога, своје трошкове утврђене у складу са чланом 5 на транспарентан начин стављају на увид представницима корисника ваздушног простора, Комисији и, у одговарајућим случајевима, Eurocontrol-у, и то најмање једном годишње.

(2) Информације из става 1 заснивају се на табелама за извјештавање и детаљним правилима из Прилога II или, ако је држава-чланица донијела одлуку из члана 1(6) или је обавијестила Комисију да разматра могућност доношења те одлуке, из Прилога III дио 1.

ПОГЛАВЉЕ III

ФИНАНСИРАЊЕ НАВИГАЦИОНИХ УСЛУГА ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА ИЗ ВАЗДУХОПЛОВНИХ НАКНАДА

Члан 9.

(Ослобођења од ваздухопловних накнада)

(1) Државе-чланице ослобађају рутне накнаде:

а) летова које обављају летјелице чија максимална дозвољена маса при полијетању износи мање од двије метричке тоне;

б) мјешовите VFR/IFR летове у зонама наплате у којима се обављају искључиво према VFR, а накнада се не наплаћује за VFR летове;

ц) летове који се обављају искључиво ради превоза владајућег монарха и чланова његове уже породице, државника, председника владе и министара у влади на службеном путовању; то у свим случајевима мора да буде поткријепљено одговарајућим индикатором статуса на плану лета;

д) летове намијењене потрагама и спашавању које одобри одговарајући надлежни орган.

2. Државе-чланице могу да ослободе рутне накнаде:

а) војне летове које изводе војне летјелице било које земље;

б) тренажне летове који се обављају искључиво у сврху добијања дозволе, или рејтинга у случају пилотског дијела посаде, уколико је то поткријепљено одговарајућом напоменом на плану лета; летови морају да буду обављени искључиво у ваздушном простору дате државе-чланице; летови не смију да служе за транспорт путника и/или терета нити за позиционирање или превоз летјелице ;

ц) летове који се обављају искључиво у сврху провјере или тестирања опреме која се користи или је планирано да се користи као земаљска помоћ у ваздухопловству, изузимајући летове који се обављају ради позиционирања дотичне летјелице ;

д) летове који се завршавају на аеродрому са којег је летјелица узлетјела и у току којих није извршено никакво међуслијетање;

е) VFR летове;

ф) хуманитарне летове са одобрењем одговарајућег надлежног органа;

г) царинске и полицијске летове.

(3) Државе-чланице могу да ослободе летове из ставова (1) и (2) накнаде на терминалима.

(4) Трошкови који настану за ослобођене летове се не узимају у обзир приликом израчунавања јединичних цијена.

У те трошкове улазе:

а) трошкови ослобођених VFR летова из члана 7(4); и

б) трошкове ослобођених IFR летова, који се израчунавају као производ трошкова насталих за IFR летове и размјере броја ослобођених јединица услуга и укупног броја јединица услуга; трошкови настали за IFR летове су једнаки укупним трошковима умањеним за трошкове VFR летова.

Државе-чланице обезбјеђују да пружаоцима навигационих услуга ваздушног саобраћаја буду надокнађени трошкови за услуге које пружају за ослобођене летове.

Члан 10.

(Израчунавање рутне накнаде)

(1) Рутна накнада за конкретан лет у конкретној зони наплате рутног прелета једнака је производу јединичне цијене која је утврђена за ту зону наплате рутног прелета и јединица рутних услуга за тај лет.

(2) Не доводећи у питање могућност да држава-чланица уведе шему подстицаја за пружаоце навигационих услуга ваздушног саобраћаја у складу са чланом 12 (2), јединична цијена у зони наплате рутног прелета израчунава се тако што се предвиђени трошкови за навигационе услуге ваздушног саобраћаја подијеле са предвиђеним бројем наплативих јединица рутних услуга за дату годину. Предвиђени трошкови

укључују салдо који произилази из већег или недовољног повраћаја у претходним годинама.

(3) Јединице рутних услуга се израчунавају у складу с Прилогом IV.

Члан 11.

(Израчунавање накнада на терминалима)

(1) Не доводећи у питање могућност финансирања навигационих услуга ваздушног саобраћаја на терминалима из других извора средстава у складу са чланом 3, накнада на терминалу за конкретан лет у конкретној зони наплате на терминалу једнак је производу јединичне цијене која је утврђена за ту зону наплате и јединицау услуга на терминалу за тај лет.

(2) Не доводећи у питање могућност да држава-чланица уведе шему подстицаја за пружаоце навигационих услуга ваздушног саобраћаја у складу са чланом 12 (2), јединична цијена у зони наплате на терминалу израчунава се тако што се предвиђени трошкови подијеле са предвиђеним бројем наплативих јединица услуга на терминалима у датој години. Предвиђени трошкови укључују салдо који произилази из већег или недовољног повраћаја у претходним годинама.

(3) Јединице услуга на терминалу израчунавају се у складу с Прилогом V. 12

Члан 12.

(Шема подстицаја)

(1) Државе-чланице могу да уведу или одобре шеме подстицаја са финансијским погодностима или непогодностима на недискриминаторном и транспарентном основу ради подршке побољшању навигационих услуга ваздушног саобраћаја, које доводе до различитог обрачунавања накнада из ставова 2 и 3. Ти подстицаји могу да се односе на пружаоце навигационих услуга ваздушног саобраћаја и/или на кориснике ваздушног простора.

(2) Ако држава-чланица одлучи да примјењује шему подстицаја за пружаоце навигационих услуга ваздушног саобраћаја, она након консултација из члана 15 одређује услове за утврђивање максималног нивоа јединичне цијене или прихода за сваку годину у периоду од највише пет година. Ти услови се одређују узимајући у обзир пројектовани ниво трошкова (укључујући и трошкове капитала) током тог периода, а такође могу да предвиђају и финансијска прилагођавања (изнад или испод очекиваних трошкова) који се заснивају на посебним аспектима учинка пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја, који могу да обухватају ефикасност, квалитет услуге, учинак у конкретним пројектима, кључне датуме или овлашћења или ниво сарадње са другим пружаоцима навигационих услуга ваздушног саобраћаја да би се узели у обзир ефекти мрежне сарадње.

(3) Ако држава-чланица одлучи да примјењује шему подстицаја за кориснике навигационих услуга ваздушног саобраћаја, која укључује ноћне модулације, она након консултација из члана 15 прилагођава њихове трошкове како би одражавали напоре тих корисника да оптимализују коришћење навигационих услуга ваздушног саобраћаја, да смање свеукупне трошкове тих услуга и да повећају њихову ефикасност, посебно смањивањем трошкова ваздухопловне опреме која повећава капацитет или компензовањем непријатности због избора мање загушених ваздушних путева.

Шема подстицаја треба да буде ограниченог трајања, обима и износа. Процијењене уштеде остварене побољшањем ефикасности пословања би морале барем да надокнаде трошкове подстицаја у разумном временском року. Шема се редовно преиспитује уз учешће представника корисника ваздушног простора.

(4) Државе-чланице које су увеле или одобриле шеме подстицаја прате правилно спровођење тих шема подстицаја од стране пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

Члан 13.

(Одређивање јединичних цијена за зоне наплате)

(1) Државе-чланице обезбјеђују да јединичне цијене буду одређене на годишњем нивоу за сваку зону наплате. Оне такође могу да обезбједе да се јединичне цијене одређују унапријед за сваку годину у периоду који није дужи од пет година.

(2) У случају неочекиваних већих промјена у саобраћају или трошковима, јединичне цијене могу да буду измјењене у току године.

(3) Државе-чланице обавјештавају Комисију и према потреби Eurocontrol о јединичним цијенама које су одређене за сваку зону наплате.

Члан 14.

(Наплата накнада)

(1) Државе-чланице могу да наплаћују накнаде као јединствену накнаду по лету.

(2) Корисници навигационих услуга ваздушног саобраћаја одмах и у цјелости плаћају све ваздухопловне накнаде.

(3) Државе-чланице обезбјеђују примјену ефективних мера извршења. Те мјере могу да обухватају ускраћивање услуга, задржавање летјелице или друге мјере задржавања у складу с важећим законодавством.

Члан 15.

(Транспарентност механизма наплате)

(1) Државе-чланице обезбјеђују редовно консултовање представника корисника ваздушног простора у вези с политиком накнада. У том циљу, оне им пружају потребне информације о свом механизму накнада у складу са Прилогом VI, односно, ако је држава-чланица донијела одлуку из члана 1(6), потребне информације из Прилога III, део 2, и организују ефективну и транспарентну консултативну расправу ради представљања тих информација, као и информација из члана 8, у присуству укључених пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја involved.

(2) Не доводећи у питање члан 18 Уредбе о пружању услуга, релевантна документација се ставља на располагање представницима корисника ваздушног простора, Комисији, Eurocontrol-у и националним надзорним органима три недеље прије консултативне расправе. 14

ПОГЛАВЉЕ IV

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 16.

(Жалба)

Државе-чланице обезбјеђују да одлуке донијете на основу ове уредбе буду на одговарајући начин образложене и да подлијежу дјелотворном поступку преиспитивања и/или жалбе.

Члан 17.

(Олакшавање праћења усаглашености)

Пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја омогућавају националном надзорном органу или признатој организацији која дјелује у његово име вршење инспекцијских прегледа и надзора, укључујући и теренске посјете. Лица овлашћена од тих тијела имају овлашћења да:

а) прегледају релевантне рачуноводствене документе, пословне књиге, пописе и сав други материјал који је од значаја за утврђивање ваздухопловних накнада;

б) узимају копије или изводе тих докумената;

ц) захтјевају усмена објашњења на лицу места;

д) улазе у релевантне просторије, на земљиште и у превозна средства.

Ти инспекцијски прегледи и надзор се врше у складу с поступцима који су на снази у држави-чланици у којој се обављају.

Члан 18.

(Ступање на снагу)

(1) Ова уредба ступа на снагу седмог дана од објављивања у Службеном листу Европске уније.

(2) Ова уредба почиње да се примјењује 1. јануара 2007.

Међутим, државе-чланице могу да одложе примјену чланова 9, 10, 12, 13 и 14 у вези с рутним накнадама до 1. јануара 2008.

Државе-чланице могу да одложе примјену члана 9 и чланова 11 до 15 у вези с накнадама на терминалима до 1. јануара 2010.

Ако државе-чланице одлуче да одложе примјену у складу с другим и трећим подставом, оне о томе обавјештавају Комисију.

Ова уредба је обавезна у цјелости и непосредно је примјењива у свим државама-чланицама.

Сачињено у Бриселу, 6. децембра 2006.

за Комисију

Jacques Varrot

потпредсједник

ПРИЛОГ I

ПРОЦИЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ПРУЖАЊЕ НАВИГАЦИОНИХ УСЛУГА ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА НА АЕРОДРОМИМА ИЗ ЧЛАНА 1(6)

Услови који се оцјењују на основу члана 1(6) су сљедећи:

1. У којој мјери пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја могу слободно да понуде пружање навигационих услуга ваздушног саобраћаја на аеродромима или да одустану од пружања тих услуга:

- да ли постоје значајне економске препреке које могу да спријече пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја да понуди пружање навигационих услуга ваздушног саобраћаја или да одустане од пружања тих услуга,

- да ли постоје значајне правне препреке које могу да спријече пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја да понуди пружање навигационих услуга ваздушног саобраћаја или да одустане од пружања тих услуга,

- рок важења уговора,

- да ли постоји процедура која омогућава пренос средстава и особља са једног пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја на другог.

2. У којој мјери аеродроми могу слободно да одлуче ко ће да врши њихове навигационе услуге ваздушног саобраћаја, укључујући и могућност самоопслуживања:

- да ли аеродроми могу да пређу на самоопслуживање навигационим услугама ваздушног саобраћаја,

- да ли постоје правне, уговорне или практичне препреке за могућност аеродрома да промијени пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја,

- улога представника корисника ваздушног простора у поступку избора пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

3. Број пружаоца навигационих услуга ваздушног саобраћаја међу којима аеродроми могу да бирају:

- да ли постоји структурна нефлексибилност која ефективно ограничава избор навигационих услуга ваздушног саобраћаја за аеродроме,

- доказ о алтернативним пружаоцима навигационих услуга ваздушног саобраћаја, укључујући и могућност самоопслуживања, што аеродромима даје могућност избора навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

4. У којој мјери аеродроми подлијежу притиску комерцијалних трошкова или законодавству које се базира на подстицајима:

- да ли аеродроми активно конкуришу за летове,

- у којој мјери аеродроми носе трошкове навигационих услуга ваздушног саобраћаја,

- да ли аеродроми послују у конкурентном окружењу или у условима економских подстицаја који за циљ имају ограничавање цијена или другу врсту подстицајног снижавања трошкова.

ПРИЛОГ II

ТРАНСПАРЕНТНОСТ ТРОШКОВНЕ БАЗЕ

1. ТАБЕЛА ИЗВЈЕШТАВАЊА

Државе-чланице и пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја попуњавају сљедећу табелу извјештавања за сваку зону наплате у својој надлежности.

Износи су стварни износи за годину (n – 3) до године (n – 1) и планирани износи од године (n) надаље. Стварни трошкови се утврђују на основу потврђених рачуна. Планирани трошкови се утврђују у складу са бизнис планом који захтјева сертификат из члана 7 Уредбе о пружању услуга.

Трошкови се приказују у националној валути.

Табела 1.
(Укупни трошкови)

Организација:

Зона наплате:

Година n:

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
А	А	А	Ф	Ф	П	П	П	П

Детаљни подаци о врсти

Особље									
Остали трошкови пословања									
Амортизација									
Трошкови капитала									
Ванредне ставке									
Укупни трошкови									

Детаљни подаци по услугама

Управљање ваздушним саобраћајем									
Комуникација									
Навигација									
Надзор									
Потрага и спашавање									
Аеронаутичке информације									
Метеоролошке услуге									
Трошкови надзора									
Други трошкови државе									
Укупни трошкови									

(н-3)	(н-2)	(н-1)	(н)	(н+1)	(н+2)	(н+3)	(н+4)	(н+5)
А	А	А	Ф	Ф	П	П	П	П

Додатне информације о курсу националне валуте у односу на евро

Курс (1 EUR =)								

(н-3)	(н-2)	(н-1)	(н)	(н+1)	(н+2)	(н+3)	(н+4)	(н+5)
А	А	А	Ф	Ф	П	П	П	П

Додатне информације о трошковима капитала

Просјечни обртни капитал								
Од чега просјечна дугорочна средства								
Трошкови капитала пре пореза (%)								
Приход од капитала (%)								
Просјечна камата на обавезе								

2. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Поред тога, државе-чланице и пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја пружају најмање сљедеће информације:

- опис методологије која је коришћена за расподјелу трошкова објеката или услуга међу различитим навигационим услугама ваздушног саобраћаја на основу листе објеката и услуга наведених у Регионалном плану ваздухопловне навигације ICAO, за европски регион (Doc 7754), као и опис методологије која је коришћена за расподјелу тих трошкова међу различитим зонама наплате,
- опис и објашњење разлика између планираних и стварних износа за годину ($n - 1$),
- опис и објашњење петогодишњих планираних трошкова на основу бизнис плана,
- опис трошкова који настају за државе-чланице (остали државни трошкови),
- опис и објашњење метода који је усвојен за обрачун трошкова амортизације: набавни трошкови или садашњи трошкови. Ако се користи обрачунавање садашњих трошкова, се поредиви подаци о набавним трошковима,
- образложење трошкова капитала, укључујући и компоненте базе средстава,
- опис трошкова сваког аеродрома за сваку зону наплате на терминалу; за аеродроме са мање од 20.000 кретања у комерцијалном ваздушном транспорту годишње, израчунат као просјек за претходне три године; трошкови могу да буду представљени у агрегатном износу за појединачни аеродром,
- рашчлањење метеоролошких трошкова на непосредне трошкове и „основне MET трошкове”, који се дефинишу као трошкови пратећих метеоролошких уређаја и услуга који такође служе и за опште метеоролошке потребе. Ту спадају општа анализа и прогнозирање, временски радар и сателитско осматрање, мреже за посматрање површине и горњег ваздушног простора, метеоролошки комуникациони системи, центри за обраду података и пратеће основно истраживање, обука и управљање,
- опис методологије која је коришћена за расподјелу укупних MET трошкова и основних MET трошкова за цивилно ваздухопловство и међу зонама наплате.

ПРИЛОГ III
ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ У ПОГЛЕДУ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ ЗА ПРУЖАЊЕ
НАВИГАЦИОНИХ УСЛУГА ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА НА АЕРОДРОМИМА ИЗ
ЧЛАНА 1(6)

1. ТРОШКОВИ НАВИГАЦИОНИХ УСЛУГА ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

1.1. Табела извјештавања

Пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја попуњавају сљедећу табелу извјештавања за сваку зону наплате на терминалу у својој надлежности.

Износи су стварни износи за годину (n – 3) до године (n – 1) и планирани износи од године (n) надаље. Стварни трошкови се утврђују на основу потврђених рачуна. Планирани трошкови се утврђују у складу са бизнис планом који захтјева сертификат.

Трошкови се приказују у националној валути.

Табела 1.
(Укупни трошкови)

Организација:

Зона наплате:

Година n:

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
А	А	А	Ф	Ф	П	П	П	П

Детаљни подаци о врсти

Особље									
Остали трошкови пословања									
Амортизација									
Трошкови капитала									
Ванредне ставке									
Укупни трошкови									

1.2. Додатне информације

Поред тога, пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја пружају најмање сљедеће информације:

- опис методологије која је коришћена за расподјелу трошкова објеката или услуга међу различитим навигационим услугама ваздушног саобраћаја на основу листе објеката и услуга наведених у Регионалном плану ваздухопловне навигације ИКАО, за европски регион (Дос 7754),
- опис и објашњење разлика између планираних и стварних износа који нису повјерљиви за годину ($n - 1$),
- опис и објашњење неповјерљивих трошкова који нису повјерљиви и инвестиција у вези с очекиваним саобраћајем планираних за период од пет година,
- опис и објашњење метода који је усвојен за обрачун трошкова амортизације: набавни трошкови или садашњи трошкови,
- образложење трошкова капитала.

2. ФИНАНСИРАЊЕ НАВИГАЦИОНИХ УСЛУГА ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

Пружаоци навигационих услуга ваздушног саобраћаја пружају сљедеће информације за сваку зону наплате на терминалу:

- опис начина на које се финансирају трошкови навигационих услуга ваздушног саобраћаја.

ПРИЛОГ IV

ИЗРАЧУНАВАЊЕ ЈЕДИНИЦА РУТНИХ УСЛУГА

1. Јединица рутних услуга израчунава се као производ фактора раздаљине и фактора тежине за дату летјелицу.
2. Фактор раздаљине се добија када се број километара пређених у великом кругу између улазне и излазне тачке зоне наплате, на основу последњег познатог плана лета који је дати ваздухоплов поднио за потребе протока ваздушног саобраћаја, подијели са хиљаду.
3. Ако су излазна и улазна тачка једног лета у зони наплате једнаки, фактор раздаљине је једнак раздаљини у широком кругу између тих тачака и најудаљеније тачке у плану лета.
4. Раздаљина која се узима у обзир се умањује за 20 километара за свако полијетање са територије државе-чланице и свако слијетање на њу.
5. Фактор тежине, изражен као број са два децимална места, је квадратни корен квоцијента који се добија када се број метричких тона максималне дозвољене узлетне масе летјелице наведене у потврди о пловидбености или другом еквивалентном службеном документу који достави лице које управља летјелицом, подијели са педесет. Ако је та тежина непозната, користи се тежина најтеже познате летјелице истог типа. Ако летјелица има више максималних дозвољених узлетних маса, користи се највећа. Ако лице које управља летјелицом користи двије или више летјелица које су различите верзије истог типа, за сваку летјелицу тог типа користи се просјек максималне дозвољене узлетне масе свих његових летјелица. Израчунавање фактора тежине по типу летјелице и по лицу које управља летјелицом врши се најмање једном годишње.

ПРИЛОГ V

ИЗРАЧУНАВАЊА ЈЕДИНИЦА УСЛУГА НА ТЕРМИНАЛИМА

1. Јединица услуге на терминалу једнака је фактору тежине за дату летјелицу.
2. Фактор тежине, изражен као број са два децимална мјеста, је коифицијент који се добија када се број метричких тона максималне дозвољене узлетне масе летјелице подијели са педесет, у складу са Прилогом IV, став 5, до снаге од 0,7. Међутим, у прелазном периоду од пет година након израчунавања прве јединице услуге на терминалу у складу с овом уредбом, тај експонент износи између 0,5 и 0,9

ПРИЛОГ VI

МЕХАНИЗАМ НАПЛАТЕ

1. ТАБЕЛА ИЗВЈЕШТАВАЊА

Државе-чланице попуњавају сљедећу табелу извјештавања за сваку зону наплате у својој надлежности. Државе-чланице такође достављају консолидовану табелу 1 за сваку зону наплате у својој надлежности. Ако зона наплате обухвата ваздушни простор више од једне државе-чланице, оне заједнички попуњавају табелу у складу са рјешењима из члана 4(4).

Износи су стварни износи за годину (n – 3) до године (n – 1) и планирани износи од године (n) надаље. „Укупни трошкови” се утврђују као збир свих укупних трошкова приказаних у табели 1 који су расподјељени у ову зону наплате

Табела 2.
(Израчунавање јединичне цене)

Организација/организације:

Зона наплате:

Година n:

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	Ф	Ф	П	П	П	П

Јединична цена (у еврима)

Укупни трошкови [1]									
Трошкови ослобођених летова									
Износи пренијети у годину (n)									
Приходи из других извора									
Наплативи трошкови									
Укупан број јединица услуге									
Наплативе јединице услуге									
Јединична цијена [2]									

[1] Као збир свих укупних трошкова приказаних у табели 1 који су расподјељени у ову зону наплате (ако се за одређене навигационе услуге ваздушног саобраћаја ангажују спољни сарадници, у обзир се узимају трошкови годишњих расхода).

[2] Јединична цијена = наплативи трошкови/број наплативих јединица услуге

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	Ф	Ф	П	П	П	П

Јединична цена (у националној валути)

Курс (1 EUR =)								
Јединична цијена								

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	Ф	Ф	П	П	П	П

Салдо који се преноси (у националној валути)

Накнаде зарачунате корисницима								
Стварни укупни трошкови								
Приходи из других извора								
Стварни трошкови ослобођених летова								
Износ који се преноси у годину (н)								
Салдо за годину (н)								

2. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Поред тога, државе-чланице прикупљају и достављају најмање сљедеће информације:

- опис и образложење за увођење различитих зона наплате, посебно у вези са зонама наплате на терминалу и могућим унакрсним субвенцијама међу аеродромима,
- опис и објашњење обрачуна предвиђеног броја наплативих јединица услуге,
- опис и објашњење методологије која је коришћена за обнову салда који је резултат преплаћивања или недовољне покривености у претходним годинама,
- опис политике о ослобођењима и опис финансијских средстава за покриће с тим повезаних трошкова,
- опис прихода из других извора, уколико постоје,
- опис и објашњење подстицаја који се примјењују на пружаоце навигационих услуга ваздушног саобраћаја, а посебно модалитета који се користе приликом одређивања законских услова на нивоу јединичних цијена. Опис и објашњење циљева у смислу пословања и модалитета помоћу којих се они узимају у обзир приликом одређивања максималних јединичних цијена,
- опис планова пружалаца навигационих услуга ваздушног саобраћаја за испуњавање пројектованих циљева у вези са потражњом и пословањем,
- опис и објашњење подстицаја који се примјењују на кориснике навигационих услуга ваздушног саобраћаја.